

2. H. Spencer, *Primele principii*, Apud: N. Bagdasar, V. Bogdan, C Narly, Antologie filosofică. Filosofi străini. Ed. a doua Buc 1943, p.583-584
3. M. Vulcănescu, *Pentru o nouă spiritualitate filosofică* - Conceptul de filosofie. p.54
4. Ibidem p.54
5. Ibidem p.54
6. Ibidem p.55
7. Ibidem p.57
8. M. Vulcănescu, *Pentru o nouă spiritualitatea filosofică*, V.1 p. 291
9. Lucian Blaga, *Despre conștiința filosofică*, Ed. Faclia, 1974, p. 26.
10. Ibidem p.31
11. Ibidem p. 117
12. Ibidem p. 122-123
13. Ibidem p. 144
14. Ibidem p. 146
15. Ibidem p. 146
16. Ibidem p. 147
17. Ibidem p. 57
18. Ibidem p. 67
19. Ibidem p. 94
20. Gabriel Liiceanu, *Încercare în politropia omului și a culturii*. Ed. Cartea Românească, Buc. 1981, p.8
21. Ibidem p. 9
22. Ibidem p. 9
23. Ibidem p. 10
24. Ibidem p. 10
25. Ibidem p. 12
26. Ibidem p. 13

EDUCAȚIA EUROPEANĂ

Guțu Crina, UTM

Rezumat: Educația este un fenomen social, specific uman, care apare odată cu societatea, dintr-o anumită necesitate proprie acesteia – aceea a dezvoltării omului ca om, ca forță de muncă și ființă socială. De-a lungul istoriei, educația și-a demonstrat rolul vital pentru dezvoltarea civilizației, culturii, umanității, pentru creșterea gradului de ordine și raționalitate în viața socială, pentru cultivarea valorilor spirituale și conferirea în acest fel a unui statut elevat condiției umane. Educația europeană este fondată pe respectul pentru deminitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respect. Valorile implimentate în fiecare cetățean european sunt comune Statelor Memtre pentru

că aici prevalează pluralismul, nediscriminarea, toleranța, justiția, solidaritatea și egalitatea.

Cuvinte cheie: *Educația, Valori, Uniunea Europeană, Sisteme de învățământ.*

Cuvântul educație derivă din substantivul „educatio” care înseamnă creștere, hrănire, cultivare. Educația are sarcina de a pregăti omul ca element activ al vieții sociale. Educația diferă de la o etapă istorică la alta în funcție de condițiile materiale și spirituale ale societății, este un fenomen social, specific uman, care apare odată cu societatea, dintr-o anumită necesitate proprie acesteia – aceea a dezvoltării omului ca om, ca forță de muncă și ființă socială. Odată cu succesiunea epocilor istorice idealul, mecanismele, conținuturile, finalitățile educației s-au schimbat, au evoluat și s-au perfecționat, deci este supusă schimbărilor istorice, ea apărând odată cu societatea. De-a lungul istoriei, educația și-a demonstrat rolul vital pentru dezvoltarea civilizației, culturii, umanității, pentru creșterea gradului de ordine și raționalitate în viața socială, pentru cultivarea valorilor spirituale și conferirea în acest fel a unui statut elevat condiției umane.

Aristotel, în lucrarea sa „Politica”, considera că „*educația trebuie să fie un obiect al supravegherii publice*”, nu este de loc un secret faptul că educația joacă un rol primordial în progresul unei țări de aceea implicarea Uniunii Europene în investirea fondurilor și a programelor de dezvoltare a copiilor și a tinerilor este din ce în ce în mai mare. Fiecare țară UE este responsabilă pentru propriile sisteme de educație și formare, însă politica UE este concepută pentru a sprijini acțiunile la nivel național și pentru a contribui la abordarea provocărilor comune, de aceea pentru anii 2019-2020 UE și-a propus să îmbunătățească și să dezvolte programele de învățământ din diferite ramuri ale educației cum ar fi: *în învățământul preșcolar; în învățământul școlar; în învățământul superior; în educația și formarea profesională; multilingvismul.*

În direcția *învățământului preșcolar* UE urmărește promovarea serviciilor de educație și îngrijire timpurie, ca rezultat copii învață să se îngrijească singuri, pentru a deveni autonomi, pe lângă faptul că le oferă un mediu sănătos și activități adecvate nivelului lor de dezvoltare. Rolul serviciilor sociale este de neprețuit, atât în construirea de colaborări între agenții cât și în oferirea de oportunități pentru copii și părinți de a socializa cu alte familii.

Învățământului școlar. Sistemele europene sunt diversificate și au o abordare generală, pentru a le oferi elevilor cunoștințele de bază și competențele de care au nevoie în viitor. Deși fiecare țară din UE răspunde de propriul sistem de educație și de materiile predate, Comisia Europeană sprijină eforturile naționale menite să amelioreze calitatea învățământului. Având la baza libera alegere,

dezvoltarea competențelor vocaționale, și spiritul inovațional de cercetare și aplicare.

Învățământ superior În Europa există peste 4 000 de instituții de învățământ superior, în care lucrează circa 1,5 milioane de persoane și învață peste 19 milioane de studenți. În fiecare an, universitățile europene ocupă locuri fruntașe în topul mondial al celor mai bune 100 de universități. Cu toate acestea, taxele de studiu se mențin la niveluri rezonabile. Dată fiind posibilitatea de a transfera, de la o universitate la alta, cursurile, calificările sau oportunitățile de cercetare, cetățenilor europeni le este acum mai ușor ca niciodată să studieze în străinătate sau să își echivaleze diploma pentru a lucra în altă țară. Datorită programelor de mobilitate și sistemului de la Bologna (acest sistem presupune armonizarea învățământului superior după următoarele principii i- o structură din două trepte (licența și masteratul, urmat apoi de studiile doctorale), un alt aspect este sistemul de credite – pentru facilitarea echivalenței studiilor, permiterea unei mobilități mai large.

Educație și formare profesională. Programele de formare profesională permit dobândirea competențelor de care cetățenii au nevoie pentru a fi competitivi pe piața mondială a muncii. Acest tip de învățământ, bazat pe ucenicie, este de obicei legat de o anumită meserie și combină studiul teoretic cu experiența practică. Se poate desfășura la nivelul învățământului secundar sau post-secundar, dar nu este echivalent cu învățământul superior.

Multilingvismul. Comisia Europeană promovează învățarea limbilor străine și diversitatea lingvistică în întreaga Europă. Comisia colaborează cu guvernele naționale pentru a realiza un obiectiv ambițios: acela de a-i încuraja pe europeni să învețe cel puțin două limbi străine de la o vârstă fragedă. Întregul proiect european se bazează pe aspirația Uniunii Europene de a fi unită în diversitate, aspirație ilustrată de coexistența armonioasă a numeroaselor limbi din Europa. Limbile pot crea punți de legătură între oameni, oferindu-le acces la alte țări și culturi și permițându-le să ne înțelegă mai bine.

Îmbunătățirea și modernizarea sistemelor de învățământ reprezintă o prioritate majoră pentru UE. Instituțiile de învățământ – școli, universități etc. – trebuie să evolueze și să se adapteze pentru a-și îndeplini misiunea principală, aceea de a pregăti elevii și studenții pentru o lume complexă și interconectată, cu schimbări rapide la nivel tehnologic, cultural, economic și demografic.

De ce vrem să fim elevi ai școlii Europene ?

Învățământul german. Deseori supranumită „motorul economic al Europei” sau patria celor mai bune automobile și drumuri de invidiat, Germania se poate lăuda și cu unul dintre cele mai eficiente sisteme de învățământ, astfel că fiecare al 3-lea student internațional alege ca destinație de studii anume această țară. Karl Benz, Robert Bosch, Gottlieb Daimler, Ferdinand Porsche, Werner

Siemens – iată doar câteva nume ale marilor ingineri și inovatori ai timpului, care au transformat Germania în unul dintre cele mai influente și dezvoltate state atât la nivel European, cât și internațional. Sistemul educațional german este unul dintre cele mai performante din lume la ora actuală, preluând cele mai importante calități și realizări ale unei națiuni "perfecte", combinate cu dotări și facilități pentru studii și cercetare de ultimă oră. Învățământul german este înalt apreciat și recunoscut în întreaga lume, diplomele germane bucurându-se de recunoaștere internațională. Învățământul vocațional din Germania este considerat cel mai bine dezvoltat din lume, dar, în același timp, diferențiază foarte mult între copiii cu o pregătire slabă, cei de nivel mediu și elitele. Diferențierea aceasta a dus la un sistem educațional segregat în funcție de abilitățile copiilor: o școală pentru cei mai slabi (Hauptschule), o școală pentru elevii de nivel mediu (Realschule) și una pentru elite (Gymnasium), special creată pentru a facilita accesul la o facultate.

Învățământul francez. Rigurozitatea și complexitatea sunt două concepte care descriu cât se poate de bine sistemul francez de învățământ. Sistemul educațional francez este centralizat, organizat, și ramificat. Franța fiind un lider la nivel internațional atât din punct de vedere economic, științific, inovațional cât și cultural este o destinație atractivă pentru studenți. Statul francez finanțează o mare parte din costul real al studiilor fiecărui student, investind în confortul și bunăstarea fiecăruia din ei.

Sistemul finlandez. Un sistem bine gândit poate face dintr-un elev obișnuit, unul excepțional. Finlanda atrage atenția lumii atunci când se constată că elevii săi obțin constant poziții de top la testele PISA – teste internaționale menite să verifice nu atât cunoștințele tinerilor, cât mai ales modul cum aceștia gândesc. Cum se face că finlandezii se plasează consecvent pe primele locuri la testările educaționale internaționale? Nu este de mirare, populația finlandeză a început să investească, mai întâi efort și apoi bani în educație. În prezent, învățământului îi revine nu mai puțin de 14% din bugetul de stat. Secretul stă în importante reforme educaționale, implementate în urmă cu 30 de ani. Guvernul a hotărât să „reseteze” sistemul și să abordeze o altă direcție, dedicând astfel fonduri importante educației, cercetării și tehnologiei. Atunci a fost adoptat un nou sistem educațional. Iar acest sistem se referă de fapt la egalitate de șanse pentru toți copiii, indiferent de mediul socio-economic din care aceștia provin. Statul finlandez e preocupat de asigurarea unui învățământ viabil, capabil să motiveze elevii. Sistemul de valori al finlandezilor are la bază educația, nu acumularea de bunuri. Acest lucru este valabil pe tot parcursul vieții, când, arată statisticile, adulții preferă să dea bani pe un program de educație continuă decât pe ultimul telefon scos pe piață. Este un sistem de valori format în familie, consolidat în școală, pus apoi în slujba țării. În Finlanda este mai ușor să devii medic sau avocat decât profesor, școala pune preț pe calitatea profesorilor, investind doar

în cei care realizează performanțe. Calitatea profesorilor finlandezi este, pur și simplu, exemplară, legea impune fiecărui cadru didactic să aibă la bază cinci ani de facultate și un masterat în pedagogie. Poziția de profesor este drept una cu o mare responsabilitate și, în consecință, nu oricine poate intra în sistem. Salariile pe care le primesc sunt printre cele mai mari din Europa, alături de Germania, Marea Britanie și Franța. Profesorilor care nu își dovedesc competența nu li se prelungește contractul de angajare.

Dezvoltarea potențialului uman este una din prioritățile de bază ale procesului de modernizare a sistemului educațional din Europa, care are ca obiectiv de bază transformarea economiei europene în una dintre cele mai puternice economii mondiale bazată pe cunoștințe și dezvoltarea potențialului uman. Valorificarea potențialului uman este necesară în dezvoltarea economiei bazată pe cunoștințe, deoarece în prezent situația pe piața mondială arată că numai economiile bazate pe cunoștințe și înaltele tehnologii sunt competitive.

În acest context este clară dorința Republicii Moldova de integrare europeană, în special în domeniul învățământului, prin intermediul căruia va fi educată generația viitoare, care va contribui la dezvoltarea și modernizarea țării. Pentru atingerea acestui obiectiv Republica Moldova a întreprins mai multe măsuri de integrare europeană, cum ar fi:

- strategii și programe de modernizare a învățământului: săli de clasă moderne, programe de predare interactive, introducerea examenului de bacalaureat, posibilitatea studierii mai multor limbi străine, învățământ gratuit și obligatoriu până la 16 ani
- aderarea la Procesul de la Bologna și alți pași, care în ansamblu vor contribui la integrarea europeană a sistemului educațional din Moldova.

Bibliografie

1. ACORD DE ASOCIERE ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA, PE DE O PARTE, ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI COMUNITATEA EUROPEANĂ A ENERGIEI ATOMICE ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTORA, PE DE ALTĂ PARTE art.2

2. https://europa.eu/european-union/topics/education-training-youth_ro
3. <https://mecc.gov.md/ro/content/procesul-bologna>
4. www.rasfoiesc.com/educatie/
5. www.liceestrainatate.ro/ro/articles/sistemul-francez-de-invatamant